

مشهد؛ خاستگاه کتیبه‌های رضوی

گفت‌وگو با هنرمندان برجسته کشور در اولین کارگاه ملی کتیبه و پرچم رضوی درباره ضرورت احیای این هنر تاریخی

ریحانه موسوی

اولین کارگاه ملی کتیبه و پرچم رضوی که از ۱۳ تا ۱۵ اردیبهشت‌ماه با حضور اساتید بنامی همچون مسعود نجابتی، روح... ابوالفضلی، محمد روح الامین، علی حیاتی، مهدی سهرابی نصر، محمدرضا چیت‌ساز، مجید فیضی‌رادوفاطمه‌اخوان‌دربنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی دایر بود، عصر دیروز به کار خود پایان داد. دورویکرد آموزش و تولید از مباحث مهم این رویداد بود. براین اساس، سه کارگاه ملی پوستر، تصویرسازی و پرچم و کتیبه در دستور کار برگزاری آن قرار گرفت و در دهه کرامت و با هماهنگی آستان قدس رضوی طرح‌های منتخب در حرم امام‌رضا^(ع) به‌نمایش درخواهد آمد. در این کارگاه آموزشی حدود سیصد نفر از هنرمندان ثبت‌نام کردند که هشتاد نفر برای حضور در این رویداد انتخاب و به خلق آثار هنری پرداختند. این کارگاه با هدف آماده‌سازی هنرمندان وارتباط مؤثر آن‌ها با اساتید برای شرکت در جشنواره‌رضوی برگزار شده‌است. این کارگاه در روز اول به میحت ایده‌پردازی اختصاص داشت و در دو روز بعد هنرمندان در کنار اساتید پیشگسوت با اشتیاق زیاد به اجرای آثار خود پرداختند.

● یک اقدام جهادی

حمید قربان پور از هنرمندان مشهوری حاضر در این کارگاه است که با اثر «انیس النفوس» حضور دارد. اودر گفت‌وگو باشهرآراگفت: این‌اثر کار مشترکی بامسعود نجابتی است و تایپوگرافی آن یکی از آثار قدیمی این هنرمنداست‌برای جشنواره‌ملی امام‌رضا^(ع). البته این اثر به‌صورت عمودی بود که اینجا آن را به‌صورت افقی درآوردیم. اوبا بیان اینکه اولین‌بار است که در کارگاه کتیبه‌وپرچم شرکت می‌کنم. بیان کرد: این رویداد مانند یک اقدام جهادی است که همه ما سعی می‌کنیم کاری را انجام دهیم وحضور در کنار حرم امام‌رضا^(ع) حال‌وهوای بسیار خوبی دارد. این هنرمند که حدود ۱۰ سال است در حوزه کتیبه‌نویسی فعالیت دارد، بیان کرد: هنرمندان برای فعالیت در این زمینه ابتدا باید به هنر خوش‌نویسی اشراف داشته باشند، نقوش را درک و مکاتب مختلف -از صفویه تا قاجار- را مطالعه کنند. قربان‌پور در پایان خاطرنشان کرد: من دوست داشتم کاری انجام دهم که زینت بخش محافل معنوی اهل بیت^(ع) باشد که این رویداد توفیق و عنایتی برای من بود تا بتوانم در آن حضور داشته باشم.

● ارتباطاتی وسع میانه هنرمندان متعهد روح... ابوالفضلی، هنرمند نیشابوری که در این کارگاه به‌عنوان استاد راهنما حضور پیدا کرده، در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرا بیان کرد: من در بیشتر کارگاه‌های تولید پوستر، کتیبه و سایر قالب های هنری حضور دارم و اگر هنرمندان بخواهند در حوزه خوش‌نویسی ذکر یا جمله ای را که می‌خواهند، در اثر خود به کار ببرند، آن‌ها را راهنمایی خواهم کرد. او تصریح کرد: باتوجه به اینکه هنرمندان از کل کشور در این کارگاه شرکت کرده‌اند و آثار آنان رصد و بررسی شده است، کارهایشان از سطح بالایی برخوردار است و قطعاً خروجی مطلوبی خواهد داشت.

این خوش‌نویس معتقد بود هر فردی به گونه‌ای به اهل بیت^(ع) خدمت می‌کند و هنرمندان نیز از لحاظ تصویری و بصری برای انتقال مفار اهل بیت^(ع) به فعالیت مشغول‌اند. ابوالفضلی که سال‌ها ۷۲ به‌هنر خوش‌نویسی مشغول است و به‌هشت خط تسلط دارد، نقطه عطف هنر خود را ورود به مجموعه‌های مذهبی بیان کرد و افزود: کسی که می‌خواهد در این هنر موفق باشدو از خود مکتبی به‌جا بگذارد، باید نظم، صبر، مهارست و تمرین داشته باشد و در کنار یک استاد حضور پیدا کند. او درباره آثار مثبت برگزاری این گونه کارگاه‌ها گفت: تجمع اصحاب حق یکی از خروجی‌های مثبت

امین راستگو

گزارش خبری

اولین نشست از سلسه جلسات نقد تئاتر مشهد «دیوار چهارم» که به نقد و بررسی اثر مهدی قنبریان با اجرای احسان روحی، نویسنده و کارگردان تئاتر، اختصاص داشت، با حضور منتقدان، اساتید تئاتر مشهد و جمع بسیاری از بینندگان و علاقه‌مندان برگزار شد. در این نشست، ابتدا احیب...، مرتاضیان، مدرس جامعه‌شناسی دانشگاه، درباره این نمایش گفت: در جهان مدرن، شما به ظاهر یک انسان دارای حق انتخاب هستی که می‌توانی به مسافرت بروی، تفریح کنی و... اما در اصل تحت فشار انتخاب‌های متعدد و متنوعی قرار داری که یکی از انتخاب‌های زندگی مدرن امروزی برای بهتر شدن روان کاوی است. وی افزود: در این نمایش می‌بینم که سر کارا کتر اصلی کلاه می‌رود، چون به‌عنوان انسانی در جهان مدرن روان‌درمانی را انتخاب می‌کند و حتی روان‌درمان گر به او می‌گوید: خودت باید بخواهی، خودت باید صحبت کنی. در صورتی که من خودی قائل نیستم و معنایی برای آن نمی‌یابم و معتقدم این موجود محصولی است از فشارهای جامعه مدرنیته.

این جامعه‌شناس بیان کرد: در تئاتر شخصیت اصلی روی تخت روان درمانی قرار گرفته که ارجاعی است به تخت روان کاوی اتاق فروید که البته در ادامه نمایش تبدیل به تخت مرده‌شور خانه می‌شود. وی ادامه داد: ما در این نمایش می‌بینیم که نویسنده می‌خواهد راه نجات ناگهانی معرفی کند. نویسنده در گام اول

علی صمدی جوان

گفت‌وگوی ویژه

مسعود نجابتی، طراح گرافیست و هنرمند مطرح کشور، چند روز به‌عنوان استاد کارگاه‌های نخستین جشنواره ملی کتیبه و پرچم رضوی در مشهد حضور داشت. وی در گفت‌وگویی با خبرنگار شهرآرا از روی آوردن هنرمندان به این هنر به‌واسطه کنارت یکدیگر جمع کرده است و هم‌زمان مشغول ارائه آثاری هستند که نتیجه آن هم کاربردی است و هم برای بیشتر اقشار جامعه اهمیت دارد. او پرداختن به مضامین رضوی را در این هنر مثبت ارزیابی کرد و ادامه داد: بخشی از هنرمندان حاضر که در این کارگاه افرادی نام‌آشنا هستند، آثاری قوی و تعداد زیادی از هنرمند جوان سطح کشور نیز آثار خوب و متفاوتی ارائه کرده‌اند. اخوان در پایان، تجمع هنرمندان و آشنایی با هم را از نکات مثبت این نوع رویدادها دانست و ابراز امیدواری کرد که این مسئله در آینده ادامه یابد.

● تأثیر نیت خالصانه هنرمند بر مخاطبان علی حیاتی دیگر هنرمند این کارگاه بود. او که دبیر اجرایی این رویداد نیز هست، در حاشیه برگزاری آن به شهرآرا گفت: من در کارگاه‌های زیادی شرکت کرده‌ام، اما این اولین بار است که در جوار حرم مطهر رضوی در کارگاه کتیبه و پرچم حضور دارم که برایم احساس منحصربه‌فرد و ویژه‌ای دارد. این هنرمند با بیان اینکه بیشتر آثار این کارگاه فراتر از حد انتظار ما بود، بیان کرد: هنرمندان بسیار حرفه‌ای در این رویداد حضور داشتند که آثار برجسته‌ای خلق کردند، اما هنرمندان جوان نیز آثار بسیار خوبی تولید کردند که مرا شگفت زده کرد. او ادامه داد: وقتی هنرمندی در جوار حرم مطهر رضوی به‌طور ویژه برای ولادت ایشان به خلق اثر بپردازد، حیا و هوای جذابی دارد. به‌خصوص آن دسته از شرکت کنندگانی که ساکن مشهد نیستند.

کتیبه‌ها بوده است. نجابتی ادامه داد:

اعتبارنوشنار وخط در دوره اسلامی سبب کم‌رنگ شدن نقوش در کتیبه‌ها شد و مساجد برای مضامین دینی از کتیبه‌های نوشتاری بهره‌بردند. پس از تسلط مذهب شیعه بر کشور، آیات الهی و احادیث نیز به هنر کتیبه نویسی وارد شدند و طرح‌های جدیدی شکل گرفتند. وی خاطرنشان کرد: پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در ایران معاصر، کتیبه‌ها و پرچم‌ها متناسب با مناسبت‌های عزا و جشن شکل گرفتند و ترکیبی از انواع هنر‌ها برای پیوند دادن به مضامین دینی پای کار آمدند و این هنر تعالی خاصی یافت.

● جایگاه اقتصاد هنر در پرچم‌ها و کتیبه‌ها این خوش‌نویس و استاد دانشگاه با اشاره به بازار کار فعال در این هنر گفت: مسئله اقتصاد هنر این روزها بیش از پیش مطرح است و در هنری مانند کتیبه و پرچم، بازار سفارش‌ها خوب است و تولید و عرضه وجود دارد. از سوی دیگر، مجموعه‌ای بزرگ از هنرها مانند خوش‌نویسی، تذهیب، تصویرگری و حتی قطعه‌کاری برای این هنر لازم است، بنابراین ما بامجموعه‌ای

نیاز نیست اثری خلق کند، بلکه باید فقط آینه وجود خود را صیقل دهد تا نوری که در آن بازتاب پیدا می‌کند، احساس‌بهتری به مخاطب بدهد.

دبیر اجرایی این کارگاه خاطرنشان کرد: موضوع کتیبه و پرچم در پنج سال گذشته در جشنواره بین‌المللی امام‌رضا^(ع) مغفول مانده بود و امسال تصمیم گرفتیم با محوریت آموزه‌های رضوی و به مناسبت دهه کرامت اقدامی را در قالب نخستین

عکس: محمد حسن عسکری اشوراز

درنگ

مدیرعامل بن